

Protokół

z kontroli problemowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łopusznie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łopusznie jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Obszar działania obejmuje 26 sołectw, w których zamieszkuje 9 100 osób. Wójtem Gminy jest Pan Zdzisław Oleksiewicz.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łopusznie został powołany Uchwałą Nr XII/90 Rady Gminy w Łopusznie z dnia 9 lipca 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łopusznie”.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut przyjęty Uchwałą Nr XVII/85/2004 Rady Gminy w Łopusznie z dnia 29 września 2004 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łopusznie. W podstawie funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej brak ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. finansach publicznych (Dz. U z 2005 Nr 249, poz.2104),

Regulamin organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej podpisany przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej 12 sierpnia 2003 r. Określa on strukturę organizacyjną, podział kompetencji, zadania poszczególnych komórek, uprawnienia i obowiązki oraz inne zagadnienia związane z wewnętrzną organizacją ośrodka. Z regulaminu organizacyjnego wynika, że w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej wyodrębniono następujące stanowiska pracy: kierownika, głównego księgowego, pracowników socjalnych, aspiranta socjalnego, stanowisko do spraw realizacji świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego i opieki domowej,

Upoważnienie Wójta Gminy Łopuszno z dnia 29 listopada 2006r. do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej,

Upoważnienie Wójta Gminy Łopuszno z dnia 19 stycznia 2006 r. do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych oraz wydawania w tych sprawach decyzji,

Zarządzenie Nr 34/2008 Wójta Gminy Łopuszno z dnia 28 sierpnia 2008 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łopusznie do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych,

Upoważnienie Wójta Gminy Łopuszno z dnia 1 października 2008 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łopusznie do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łopusznie jest Pani Anna Lesiak. Kierownik nie posiada wykształcenia zgodnego z wymogami określonymi w art. 122 ustawy o pomocy społecznej.

Do istotniejszych problemów występujących w środowisku, wymagających interwencji OPS jest bezrobocie i niepełnosprawność.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach :

1. Cecylia Bęben – specjalista
2. Małgorzata Bojar - inspektor
3. Barbara Nowak – specjalista

działający na podstawie upoważnienia do kontroli nr 28, 29 i 30 z dnia 22 stycznia 2009 roku wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach - Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej pod pozycją nr 1/2009.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 26 – 27 stycznia 2009 roku w oparciu o art. 15 ustawy z dnia 15 czerwca 1998 roku o administracji rządowej w województwie (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 80, poz. 872 z późn. zm.).

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008 r., Nr 115, poz. 728) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 24 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543).

Przedmiotem kontroli była:

1. *Ocena zgodności zatrudnienia pracowników pomocy społecznej z wymaganymi kwalifikacjami.*
2. *Ocena trybu postępowania w sprawach dotyczących przyznawania zasiłków stałych.*
3. *Ocena sposobu realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym w tym:*
 - *zasiłki okresowe*
 - *wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*
 - *organizacja usług opiekuńczych na terenie gminy.*
4. *Kontrola pracy socjalnej jako procesu wspomagania osób i rodzin , w tym „Niebieskiej Karty”.*
5. *Ocena jakości sporządzanych kontraktów socjalnych*
6. *Zbadanie procedury opracowania i uchwalenia przez gminę strategii rozwiązywania problemów społecznych.*

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łopusznie mieści się w samodzielnym budynku Urzędu Gminy w Łopusznie przy ul. Włoszczowskiej 3, tel. 041 39 14 282. Zajmuje cztery pomieszczenia usytuowane na parterze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe są trudne i nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność. W jednym pokoju pracuje trzech pracowników socjalnych.

Posiada własny REGON 290680760 i NIP 959-13-10-747.

Wypłata świadczeń realizowana jest w kasach Banku Spółdzielczego w Łopusznie, na indywidualne konta klientów lub przekazami pocztowymi.

Teren gminy został podzielony na trzy rejony opiekuńcze proporcjonalnie do liczby mieszkańców.

Ad. 1 Ocena zgodności zatrudnienia pracowników pomocy społecznej z wymaganymi kwalifikacjami.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Łopusznie zatrudnionych jest 13 pracowników: kierownik, pracownicy socjalni (4 osoby), księgowa i opiekunki domowe (6 osoby).

1. Anna Lesiak - zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierownika od 1990 roku. Ukończyła Medyczne Studium Zawodowe Wydział Zaoczny Pracowników Socjalnych, oraz V rok na Uniwersytecie Jagiellońskim na wydziale filozoficznym, specjalność praca socjalna. Zgodnie z art. 122 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku nie posiada specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej. Staż pracy ogółem 21 lat, w tym w pomocy społecznej- 20 lat.
2. Zofia Krzyżanowska – specjalista pracy socjalnej, zatrudniona na pełny etat, na umowę o pracę na czas nieokreślony. Posiada wykształcenie kierunkowe – ukończyła Prywatną Policealną Szkołę Pracowników Socjalnych dla Dorosłych w Kielcach. Posiada także specjalizację I stopnia z zakresu pracy socjalnej (2000 rok). Staż pracy w pomocy społecznej 33 lat.
3. Barbara Serafin – specjalista pracy socjalnej, zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy, umowa na czas nieokreślony. Wykształcenie średnie kierunkowe –ukończyła Zespół Szkół Medycznych im. J. Iżyckiej- Wydział Pracowników Socjalnych oraz specjalizację I stopnia z zakresu pracy socjalnej (2006 rok). Staż pracy w pomocy społecznej – 15 lat.
4. Maria Prędota – starszy pracownik socjalny – ukończyła Prywatną Szkołę Policealną Pracowników Służb Socjalnych dla Dorosłych w zawodzie pracownik socjalny. Od 17 stycznia 2009 r. rozpoczęła specjalizację I ° w zawodzie pracownik socjalny w Kolegium Pracowników Służb Społecznych w Lublinie. Staż pracy ogółem 35 lat, w tym w pomocy społecznej 25 lat.
5. Ewelina Stachura – aspirant pracy socjalnej, zatrudniona od 16 września 2008 roku. Prowadzi program integracji społecznej. Posiada wykształcenie średnie ogólne. Aktualnie jest studentką II roku na Wszechnicy Świętokrzyskiej na pedagogice na kierunku praca socjalna.
6. Zofia Zimna – specjalista pracy socjalnej oddelegowana do prowadzenia świadczeń rodzinnych. Posiada ukończoną Prywatną Szkołę Policealną Szkołę Pracowników Służb Socjalnych w zawodzie pracownik socjalny oraz specjalizację I ° w zawodzie pracownik socjalny. W pomocy społecznej pracuje od 15 lat.
7. Joanna Rowińska – główny księgowy oraz samodzielny referent ds. świadczeń rodzinnych, wykształcenie wyższe zawodowe – ukończyła Wydział Nauk Ekonomicznych na Wyższej Szkole Umiejętności. Obecnie jest studentką II roku II – go stopnia na Wyższej Szkole Handlowej w Kielcach. Ogólny staż pracy 21 lat, w pomocy społecznej 11 lat.

Pracownicy socjalni nie posiadają legitymacji służbowych wydanych według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005 roku w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 77, poz. 672). Przyjmują zgłoszenia klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznają i diagnozują potrzeby socjalne mieszkańców, przeprowadzają wywiady środowiskowe i kompletują niezbędną dokumentację do przyznania świadczeń, wnioskuje o udzielenie pomocy, prowadzą akta osobowe klientów.

Na dzień kontroli ilość pracowników socjalnych zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej nie spełnia wymogów art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

Ośrodek prowadzi rejestr pism, wpływających i wychodzących. Decyzje są odbierane osobiście przez zainteresowane osoby.

Ad. 2 Ocena trybu postępowania w sprawach dotyczących przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych.

W roku 2008 pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 53 osób, w tym dla 38 samotnych. Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne zgodnie z art.18 ust.1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust.1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W roku 2009 zasiłki stałe wypłacane są dla 39 osób.

Kontroli poddano akta na podstawie, których wydano decyzje nr:

PS.ZS.8122/29/08 - w systemie Ośrodka od 2000 roku; PS.ZS.8122/30/08 - - w systemie Ośrodka od 2003 roku; PS.ZS. 8122/2/08; i zmiana wysokości PS.ZS. 8122/10/09; PS.ZS. 8121/12/08 i zmiana wysokości PS.ZS. 8122/12/09; PS.ZS. 8122/32/06, zmiana wysokości PS.ZS. 8122/64/06, PS.ZS. 8122/40/07, PS.ZS. 8122/21/08; PS.ZS. 8122/9/09; PS.ZS. 8122/42/068 i zmiana wysokości: PS.ZS. 8122/70/06; PS.ZS. 8121/9/08 i PS.ZS. 8122/8/09; PS.ZS. 8122/56/05 oraz zmiana wysokości PS.ZS.8122/22/06; PS-8122/71/2006, zmiana wysokości - PS.ZS.8122/5/07, zmiana wysokości PS.ZS.8121/6/07; PS.ZS 8122/1/2009; PS.ZS.8122/33/05, zmiana wysokości PS.ZS.8122/16/06, PS.ZS.8122/93/06, PS.ZS.8122/56/06, PS.ZS.8122/15/07; PS. ZS.8122/66/06, PS. ZS.8121/3/08; PS.ZS.8122/5/09; PS.ZS.8122/42/08; PS.ZS.8122/23/08; PS.ZS.8122/46/08; PS.ZS.8122/43/08; PS.ZS.8122/6/09; PS.ZS.8122/1/08.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka. Od października 2006 r. dokonywano przeliczenia zasiłku w związku ze zmianą kryteriów dochodowych oraz wysokości świadczenia. W decyzjach informowano stronę, że „za osoby pobierające zasiłek stały organ orzekający odprowadza składkę na ubezpieczenie zdrowotne do ZUS. Osoba podlegająca obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego uzyskuje prawo do świadczeń zdrowotnych”. Do dnia kontroli Ośrodek opłaca składkę zdrowotną dla 47 osób.

W stosunku do trybu i zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Nie wniesiono zastrzeżeń do skontrolowanej dokumentacji.

Ad. 3 Ocena sposobu realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym

Zasiłki okresowe.

W roku 2008 pomocą okresową objęto 89 osób. Powodem przyznawania pomocy było: bezrobocie - 66, długotrwała choroba - 27 i niepełnosprawność - 1. Kwoty zasiłków pokrywane są z dotacji celowej. Wysokość kwot zasiłków jest zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Kontroli poddano dokumentację wszystkich osób objętych pomocą na mocy decyzji nr:

PS.ZO.8123/135/08; PS.ZO.8123/15/09; PS.ZO.8123/154/08; PS.ZO.8123/126/08; PS.ZO.8123/107/08; PS.ZO.8123/1725/08; PS.ZO.8123/156/08; PS.ZO.8123/119/08; PS.ZO.8123/69/08; PS.ZO.8123/208; PS.ZO.8123/582/08; PS.ZO.8123/121/08; PS.ZO.8123/585/08; PS.ZO.8123/5/08; PS.ZO.8123/58/08; PS.ZO.8123/121/08; PS.ZO.8123/71/08; PS.ZO.8123/96/08; PS.ZO.8123/58/08; PS.ZO.8123/163/08; PS.ZO.8123/133/08; PS.ZO.8123/35/08; PS.ZO.8123/157/08; PS.ZO.8123/80/08; PS.ZO.8123/148/08; PS.ZO.8123/113/08; PS.ZO.8123/89/08; PS.ZO.8123/84/08; PS.ZO.8123/47/08; PS.ZO.8123/6/08; PS.ZO.8123/150/08; PS.ZO.8123/95/08; PS.ZO.8123/61/08; PS.ZO.8123/3/08; PS.ZO.8123/153/08; PS.ZO.8123/128/08; PS.ZO.8123/106/08.

Skontrolowane akta zawierają niezbędne dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, udokumentowane dochody oraz wniosek opatrzony datą wpływu.

Podstawa prawna decyzji zawierała stosowne przepisy ustawy o pomocy społecznej, Kodeksu postępowania administracyjnego oraz upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji. Informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do

Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji. Do trybu i zasadności nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Pomocą w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” objęto ogółem **682 osoby**. Pomoc w formie obiadów otrzymało **476 dzieci** i młodzieży. Zasiłków celowych na zakup żywności udzielono dla **120 osób**. Na pomoc w formie posiłków do dnia kontroli Ośrodek wydatkował **82 021 zł**, w tym z dotacji 74647 zł i ze środków własnych 10 374 zł., natomiast ogólny koszt Programu wyniósł **211 327 zł**.

Dożywianie prowadzone było w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Łopuszno :

Lp.	Jednostka	Ilość uczniów dożywianych	Średni koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Szkoła Podstawowa w Fanisławicach	23	1,50 zł	bułka
2.	Szkoła Podstawowa w Grabownicy	9	1,50 zł	bułka
3.	Szkoła Podstawowa w Piotrowicach	5	1,50 zł	bułka
4.	Szkoła Podstawowa w Lasocinie	7	1,50 zł	bułka
5.	Szkoła Podstawowa w Gnieździskach	19	1,05 zł	zupa
6.	Szkoła Podstawowa w Sarbicach	37	1,00 zł	zupa
7.	Szkoła Podstawowa w Dobrzeszowie	37	1,70 zł	zupa
8.	Szkoła Podstawowa w Mlinie	15	1,50 zł	bułka
9.	Szkoła Podstawowa w Łopusznie	81	1,00 zł	zupa
10.	Gimnazjum Nr 2 w Łopusznie	100	1,00 zł	zupa
11.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	59	1,30 zł	zupa
12.	Przedszkole Samorządowe w Łopusznie	10	3,50 zł	pełne wyżywienie

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej finansował wyżywienie 8 dzieci uczęszczających do szkoły poza terenem gminy. Koszt posiłku kształtował się około 4 zł.

Pomoc w formie dożywiania dzieci i młodzieży udzielana była na wniosek rodziców dziecka, dyrektora szkoły, do której uczęszczało dziecko lub pracownika socjalnego.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców o decyzji przyznającej pomoc celową w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” nr: PS.ZC.8121a/160/08; PS.ZC.8121a/160/08; PS.ZC.8121a/116/08; PS.ZC.8121a/104/08; PS.ZC.8121a/23/08; PS.ZC.8121a/119/08; PS.ZC.8121a/40/08; PS.D.8127a/147/08; PS.D.8127a/6/08; PS.ZC.8121a/53/08; PS.ZC.8121a/59/08; PS.ZC.8121a/88/08; PS.ZC.8121a/121/08; PS.ZC.8121a/19/08; PS.ZC.8121a/114/08; PS.ZC.8121a/129/08; PS.ZC.8121a/36/08; PS.D.8127a/105/08; PS.ZC.8121a/167/08; PS.ZC.8121a/114/08; PS.D.8127a/120/08; PS.ZC.8121a/140/08; PS.ZC.8121a/119/08; PS.ZC.8121a/135/08; PS.ZC.8121a/172/08; PS.ZC.8121a/86/08; PS.ZC.8121a/154/08; PS.ZC.8121a/123/08; PS.D.8127a/158/08; PS.D.8127a/75/08; PS.ZC.8121a/143/08.

Dokumentacja stanowiąca podstawę do przyznania pomocy, określająca sytuację materialno-bytową była kompletna.

Do trybu i zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Organizacja usług opiekuńczych na terenie gminy.

Usługi opiekuńcze świadczone są przez sześć opiekunek domowych zatrudnionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Wykonywane były one u 24 osób. W roku bieżącym pomoc kierowana jest do 16 osób.

Odpłatność pobierana była zgodnie z Uchwałą Nr XVIII/95/2004 Rady Gminy w Łopusznie z dnia 10 listopada 2004 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat i trybu ich pobierania. Pełny koszt 1 godz. wynosi 11 zł.

Sprawdzono następującą dokumentację: PS.OP-8130/1/2008; PS.OP-8130/2/2009; PS.OP-8130/1/2009; PS.OP-8130/8/2008; PS.OP-8130/19/2008; PS.OP-8130/4/2008; PS.OP-8130/16/2009; PS.OP-8130/15/2009; PS.OP-8130/13/2009 PS.OP-8130/5/2009; PS.OP-8130/15/2009.

Osoby, które wymagały całodobowej pielęgnacji zostały skierowane do domu pomocy społecznej. Ośrodek opłaca za sześć osób umieszczonych w domu pomocy. W 2008 roku wydatkowano na ten cel kwotę **68 602 zł**.

W okresie objętym kontrola Ośrodek nie realizował zadań związanych ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić

niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, GOPS w kieruje do domów pomocy społecznej. W 2004 r. skierowano 1 osobę do DPS w Batowicach, w 2005 r. – 2 osoby (do DPS w Batowicach i DPS w Wieckowicach).
12

Natomiast w okresie objętym kontrola, na podstawie decyzji nr MGOPS.5026-4/2006 z dnia 21.08.2006 r. skierowano 1 osobę do DPS w Rudzie, placówki przeznaczonej dla osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie. W teczkę osoby skierowanej do domu pomocy społecznej znajdowały się wymagane dokumenty, wymienione w § 8 ust.1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. Nr 217, poz. 1837).

W dokumentacji osób będących całkowicie ubezwłasnowolnionych lub umieszczonych bez jej zgody znajdowały się postanowienia - zgody Sadu Rejonowego – Wydziału Rodzinnego na umieszczenie w dps.

W oparciu o średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w dps oraz dochód osoby umieszczanej ustalano wysokość opłaty za pobyt. W wszystkich przypadkach gmina pokrywała równie pomiędzy średnim kosztem utrzymania w dps a opłata wnoszona przez osobę umieszczoną w placówce. W 2006 r. MGOPS wydawał decyzje zmieniające wysokość odpłatności za pobyt w dps, w związku ze zmianą sytuacji finansowej osoby przebywającej w domu pomocy społecznej i zmiany średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w dps.

Ad. 4 Kontrola pracy socjalnej jako procesu wspomagania osób i rodzin , w tym „Niebieskiej Karty”

Praca socjalna (ar. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt. 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub

odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Łopusznie prowadzą pracę socjalną z osobami korzystającymi z pomocy ze środków na pomoc społeczną najczęściej przy sporządzaniu wywiadów środowiskowych. Praca socjalna prowadzona jest także z rodzinami, które nie korzystają z pomocy finansowej Ośrodka. W roku 2008 praca socjalna prowadzono była ze 156 rodzinami.

Podjęmowane przez pracowników socjalnych działania w tym zakresie odnotowywane są w wywiadach środowiskowych oraz w kontraktach socjalnych.

W 2008 roku sporządzone zostały **Niebieskie Karty u 14 osób**. Praca socjalna na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą, poza współpracą Policją, realizowana jest poprzez uczestnictwo w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ad. 5 Ocena jakości sporządzanych kontraktów socjalnych

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łopusznie w 2008 roku zostały zawarte trzy kontrakty socjalne. Zawarte kontrakty z tą grupą osób miały na celu zaktywizowanie ich do poszukiwania pracy we własnym zakresie oraz podniesienie kwalifikacji zawodowych.

W jednym przypadku klient po opuszczeniu zakładu karnego został skierowany do Centrum Integracji Społecznej do Kielce. Kontakt ten został zerwany przez zainteresowanego.

W pozostałych przypadkach osiągnięto założone cele.

Kontrakty sporządzone są prawidłowo, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 marca 2005 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego.

Ad. 6 Zbadanie procedury opracowania i uchwalenia przez gminę strategii rozwiązywania problemów społecznych

Gmina Łopuszno posiada opracowaną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009-2015, jednak nie została ona jeszcze uchwalona. P. Anna Lesiak kierownik ośrodka pomocy społecznej oświadczyła, że dokument Strategii ma być uchwalony na najbliższej sesji Rady Gminy Łopuszno w dniu 29.01.2009 r.

Prace nad Strategią rozpoczęto we wrześniu 2008 r. i zakończono w grudniu 2008r. W spotkaniach roboczych uczestniczyli liderzy lokalnych środowisk (nauczyciele, dyrektorzy szkół, radni, sołtysi, przedstawiciele urzędu gminy, pracownicy ośrodka pomocy społecznej w Łopusznie, reprezentanci organizacji pozarządowych, społeczności lokalnych i kościelnych i innych jednostek organizacyjnych gminy). W sumie zorganizowano 4 spotkania warsztatowe, w których wszyscy uczestnicy przy pomocy moderatora wypracowali Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Łopuszno. Podczas pierwszego spotkania uczestnicy wybrali spośród obecnych Zespół Roboczy. Koordynatorem została p. Anna Lesiak – kierownik ośrodka pomocy społecznej w Łopusznie.

Zadaniem Zespołu było przygotowanie materiałów niezbędnych do opracowania Strategii, przygotowanie raportów z jej realizacji, aktualizacja i dostosowanie do zmieniającej się rzeczywistości i otoczenia społeczno-gospodarczego w kolejnych latach.

Opracowano diagnozę społeczno-gospodarczą gminy, z której wynikają największe problemy występujące w Łopusznie. Analizując kwestie występujące w gminie stwierdzono między innymi konieczność zapewnienia form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży przy współpracy specjalistów (pedagogów, psychologów, nauczycieli), rozszerzenia zajęć pozalekcyjnych, organizację wypoczynku letniego z realizacją programów socjoterapeutycznych, itp. Aby zapobiegać negatywnym zjawiskom wśród młodzieży, szkoły prowadzą zajęcia profilaktyczne m.in. z zakresu profilaktyki uzależnień („Elementarz – czyli program siedmiu kroków”, „Veto wobec alkoholu”, „Veto wobec narkotyków”, itp.), profilaktyki przemocy („Spójrz inaczej na agresję”, „Veto wobec przemocy”) oraz inne.

Ponadto szkoły zapewniają uczniom i rodzicom m.in. następujące formy wsparcia: doradztwo psychologiczno-pedagogiczne, szkolenia, konsultacje, interwencje w sytuacjach kryzysowych. Oprócz szkół działalność opiekuńczo-wychowawczą oraz kulturalną i sportową prowadzą: gminny ośrodek kultury, biblioteka publiczna i gminny ośrodek sportowo-wypoczynkowy. W Łopusznie działa także klub sportowy WIR. W wielu wioskach reaktywują się koła gospodyń wiejskich.

W dokumencie Strategii zastosowano analizę SWOT (szanse i zagrożenia oraz mocne i słabe strony gminy. Na podstawie przeprowadzonej analizy zdiagnozowano obszary problemowe gminy: bezrobocie, patologie społeczne (w tym agresja dzieci i młodzieży), niepełnosprawność i starzejące się społeczeństwo, mała aktywność społeczna i fizyczna mieszkańców. Na podstawie przeprowadzonych analiz sformułowano wizję: *„Łopuszno gminą aktywnych i zintegrowanych mieszkańców, inwestujących w rozwój osobisty i społeczny, niezapominającą o osobach potrzebujących pomocy, z dobrą infrastrukturą społeczną”*.

Na podstawie zebranych informacji zdefiniowano cele główne i szczegółowe m.in.:

- aktywizowanie bezrobotnych do podjęcia pracy, a w tym: podnoszenie lub zmiana kwalifikacji zawodowych, stworzenie lepszego przepływu informacji w poszukiwaniu pracy, rozbudzanie motywacji do pracy, aktywizacja poprzez uczestnictwo w życiu społecznym gminy;
- wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i starszych, a w tym: angażowanie niepełnosprawnych w życie społeczności lokalnej, zwiększenie współpracy pomiędzy instytucjami organizacjami na rzecz osób niepełnosprawnych, zwiększenie oferty rekreacyjnej, działania profilaktyczne.

Do każdego celu zostały opisane przedsięwzięcia potrzebne do realizacji zadań wraz ze wskaźnikami, np.: do aktywizacji bezrobotnych będą to: ilość kursów, szkoleń dla bezrobotnych, liczba uczestników kursów, szkoleń, liczba utworzonych punktów doradczych, liczba zawartych kontraktów.

W dokumencie Strategii podano źródła finansowania strategii wraz z monitoringiem i ewaluacją. Ustanowiono, że raz do roku Zespół będzie się spotykał w celu monitorowania przebiegu realizacji zadań i osiągania celów operacyjnych. Celem monitoringu jest sprawdzenie efektów końcowych z przyjętymi wcześniej założeniami. System monitorowania ma zapewnić kontrolę z realizacji przyjętych programów, osiągniętych rezultatów i wpływu jaki wywierają podejmowane działania oraz informować i oceniać wdrażanie celów i priorytetów strategii. Bazą informatyczną będą dane statystyczne instytucji

i organizacji, a także grup i środowisk biorących udział w programach związanych z realizacją poszczególnych celów Strategii.

Zaplanowano dokonywanie aktualizacji Strategii – najbliższa w 2010 r. Zadanie to będzie wykonywał Zespół Wdrożeniowy przy współpracy z lokalnymi liderami i społecznością lokalną. Punktem wyjścia do aktualizacji Strategii będzie monitoring i ewaluacja oraz zebrane opinie od mieszkańców gminy na temat problemów społecznych, deficytów i zadowolenia z podjętych działań w sferze polityki społecznej gminy. Następnie na podstawie zebranych materiałów i wyników monitoringu opracowane będą poszczególne elementy Strategii, które wymagać będą aktualizacji oraz dokonana będzie weryfikacja i hierarchizacja celów i zadań. Będą brane pod uwagę nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak i zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego, np.: nowe uregulowania prawne, czy też nowe możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych.

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych został opracowany zgodnie ze Strategią Rozwoju Gminy Łopuszno na lata 2000-2010 – przyjętą Uchwałą Rady Gminy w Łopusznie Nr IX/94/99 z dnia 10.11.1999 r., w którym wytyczono strategiczne kierunki rozwoju gminy.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W toku kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie sposobu ustalania uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej. Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego i celowego przyznano celowo i zasadnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Dokumentacja skompletowana prawidłowo i zawiera wszystkie niezbędne załączniki.

Dożywianie prowadzono jest w każdej szkole. Należy jednak dołożyć starań, aby w każdej szkole wydawany był gorący posiłek.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 rok o pomocy społecznej (Dz. U Nr 115, poz. 728) na jednego pracownika przypada **3 033 osoby**, a powinno być 2 000 ludności na pracownika. Zachodzi zatem potrzeba zatrudnienia dodatkowych pracowników socjalnych. Ponadto pracownicy socjalni nie mają aktualnych legitymacji pracownika socjalnego. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej nie posiada wymaganej na tym stanowisku wykształcenia specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej. Kontrolujący stwierdzili także małą ilość zawartych kontraktów socjalnych z osobami korzystającymi z pomocy Ośrodka. Kontrakt nie jest wykorzystywany jako instrument pracy socjalnej. W statucie Ośrodka brak zapisu ustawy z dnia 20 czerwca 2005 o finansach publicznych.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez pracowników socjalnych i Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Cecylia Bęben
2. Brabra Nowak
3. Małgorzata Bojar

Ze strony kontrolowanej:

Anna Lesiak
Kierownik GOPS Łopusznie

Kielce, dn 25.02.2009 r,